

2018/2236(INI)

10.12.2018

ONTWERPVERSLAG

over de aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de nieuwe brede overeenkomst tussen de EU en Oezbekistan
(2018/2236(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: David McAllister

INHOUD

Blz.

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....3

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT

aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid betreffende de nieuwe brede overeenkomst tussen de EU en Oezbekistan (2018/2236(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Besluit (EU) 2018/... van de Raad van 16 juli 2018 tot machtiging van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid tot het openen en het voeren van onderhandelingen, namens de Unie, over de onder de bevoegdheid van de Unie vallende bepalingen van een brede overeenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Oezbekistan, anderzijds (10336/18),
- gezien het besluit van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 16 juli 2018, tot machtiging van de Europese Commissie tot het openen en het voeren van onderhandelingen, namens de lidstaten, over de onder de bevoegdheid van de lidstaten vallende bepalingen van een brede overeenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Oezbekistan, anderzijds (10337/18),
- gezien de onderhandelingsrichtsnoeren van de Raad van 16 juli 2018 (10601/18 EU Restricted), die op 6 augustus 2018 aan het Parlement zijn toegestuurd,
- gezien de huidige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO) tussen de Europese Unie en de Republiek Oezbekistan, die in 1999 in werking is getreden,
- gezien het in januari 2011 ondertekende memorandum van overeenstemming over energie tussen de Europese Unie en Oezbekistan,
- gezien zijn wetgevingsresolutie van 14 december 2016 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van een protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Oezbekistan, anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst teneinde de bepalingen van de overeenkomst uit te breiden tot de bilaterale handel in textiel, gelet op het vervallen van de bilaterale overeenkomst inzake textiel¹,
- gezien zijn niet-wetgevingsresolutie van 14 december 2016 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting van een protocol bij de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Oezbekistan,

¹ PB C 238 van 6.7.2018, blz. 394.

anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst teneinde de bepalingen van de overeenkomst uit te breiden tot de bilaterale handel in textiel, gelet op het vervallen van de bilaterale overeenkomst inzake textiel¹,

- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2014 over de mensenrechten in Oezbekistan²,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2011 over de staat van de uitvoering van de EU-strategie voor Centraal-Azië³ en zijn resolutie van 13 april 2016 over de tenuitvoerlegging en herziening van de EU-strategie voor Centraal-Azië⁴,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 19 september 2018, getiteld "Versterken van de banden tussen Europa en Azië – Bouwstenen voor een EU-strategie" (JOIN(2018)0031),
- gezien het bezoek van de Commissie buitenlandse zaken van het Europees Parlement van september 2018 aan Oezbekistan en het bezoek van de Subcommissie mensenrechten van het Parlement van mei 2017 aan Oezbekistan, alsook de regelmatige bezoeken aan het land van de Delegatie in de parlementaire samenwerkingscomités EU-Kazachstan, EU-Kirgizië, EU-Oezbekistan en EU-Tadzjikistan, en voor de betrekkingen met Turkmenistan en Mongolië,
- gezien de uitkomst van de dertiende bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU en Centraal-Azië, die op 10 november 2017 werd gehouden in Samarkand en tijdens welke de bilaterale agenda (economie, connectiviteit, veiligheid en de rechtsstaat) en regionale kwesties aan de orde kwamen,
- gezien het gezamenlijke communiqué van de veertiende bijeenkomst van de Ministers van Buitenlandse Zaken van de EU en Centraal-Azië, die op 23 november 2018 werd gehouden in Brussel, getiteld "De EU en Centraal-Azië – Samenwerken aan een toekomst van inclusieve groei, duurzame connectiviteit en sterkere partnerschappen"⁵,
- gezien de aanhoudende ontwikkelingshulp van de EU aan Oezbekistan, die voor de periode 2014-2020 168 miljoen EUR bedraagt, de financiële bijstand van de Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO), en andere EU-maatregelen ter ondersteuning van vrede en veiligheid en ter vermindering van nucleair afval in het land,
- gezien de verklaring van de conferentie over Afghanistan van 26 en 27 maart 2018 in Tasjkent, die georganiseerd werd door Oezbekistan en gezamenlijk werd voorgezeten door Oezbekistan en Afghanistan, getiteld "Vredesproces, veiligheidssamenwerking en regionale connectiviteit",

¹ PB C 238 van 6.7.2018, blz. 51.

² PB C 274 van 27.7.2016, blz. 25.

³ PB C 168 E van 14.6.2013, blz. 91.

⁴ PB C 58 van 15.2.2018, blz. 119.

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/54354/joint-communiqué-european-union---central-asia-foreign-ministers-meeting-brussels-23-november_en

- gezien de strategie voor acties op vijf prioritaire gebieden met betrekking tot de ontwikkeling van Oezbekistan ("de ontwikkelingsstrategie") voor 2017-2021,
 - gezien artikel 113 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0000/2018),
- A. overwegende dat de EU en Oezbekistan op 23 november 2018 onderhandelingen zijn gestart over een brede versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst ter vervanging van de huidige partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Oezbekistan om de samenwerking op gebieden van wederzijds belang te versterken en te verdiepen, op basis van de gedeelde waarden van democratie, de rechtsstaat en goed bestuur, teneinde de internationale veiligheid te bevorderen en mondiale uitdagingen, zoals terrorisme, klimaatverandering en georganiseerde misdaad, op doeltreffende wijze aan te pakken;
- B. overwegende dat de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst pas in werking kan treden als deze is goedgekeurd door het Parlement;
1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan:

Betrekkingen tussen de EU en Oezbekistan

- a) zich verheugd te tonen over de door Oezbekistan genomen stappen richting een opener samenleving en de oprechte betrokkenheid van het land bij de politieke dialoog met de EU, aangezien deze zaken tot onderhandelingen over een brede versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst hebben geleid;
- b) voldoende steun te bieden voor duurzame hervormingen op basis van bestaande en toekomstige overeenkomsten, teneinde tastbare resultaten te boeken en politieke, maatschappelijke en economische kwesties aan de orde te stellen, met name om het bestuur te verbeteren, ruimte te maken voor een daadwerkelijk divers en onafhankelijk maatschappelijk middenveld, de eerbiediging van de mensenrechten te versterken en belemmeringen die het ondernemerschap in de weg staan, weg te nemen;
- c) kennis te nemen van de huidige hervormingen ter verbetering van het ondernemingsklimaat, het rechtsstelsel en de veiligheidsdiensten, de arbeidsomstandigheden, en de administratieve verantwoordingsplicht en efficiëntie; te onderstrepen dat het brede hervormingsplan van Oezbekistan, de ontwikkelingsstrategie voor 2017-2021, moet worden ondersteund met maatregelen ter vergemakkelijking van externe handel en ter verbetering van het ondernemingsklimaat;
- d) de opkomst van een tolerante, democratische samenleving onder leiding van een geloofwaardige regering te stimuleren door geleidelijke liberalisering en socio-economische vooruitgang ten bate van de burgers te ondersteunen;
- e) zich verheugd te tonen over de vrijlating van politieke gevangenen en de autoriteiten aan te sporen zaken waarbij gewetensgevangenen betrokken zijn, op te lossen;

- f) hun ingenomenheid te tonen met de geboekte vooruitgang op het gebied van de uitbanning van kinderarbeid en de geleidelijke afschaffing van dwangarbeid, alsook met de recente bezoeken van speciaal rapporteurs van de VN aan Oezbekistan en de heropening van het land voor internationale niet-gouvernementele organisaties die op deze gebieden actief zijn;
- g) de autoriteiten aan te sporen gebruik te maken van het relatief hoge opleidingsniveau van Oezbeekse jongeren om de werkloosheid in het land terug te dringen en de positie van kleine en middelgrote ondernemingen te versterken;
- h) door te gaan met de jaarlijkse mensenrechtendialogen en in alle bijeenkomsten mensenrechtenkwesties aan de orde te stellen; de naleving van internationale mensenrechteninstrumenten te bevorderen;
- i) er bij de autoriteiten op aan te dringen dat het lokale zorgstelsel moet worden verbeterd, aangezien de situatie aanzienlijk achteruit is gegaan sinds het land onafhankelijk werd verklaard;
- j) kennis te nemen van het nieuwe buitenlandse beleid van Oezbekistan, hetgeen geleid heeft tot een betere samenwerking met buurlanden en internationale partners, met name met betrekking tot de bevordering van stabiliteit en veiligheid in de regio, grens- en waterbeheer, grensafbakening en energie; de positieve betrokkenheid van Oezbekistan bij het vredesproces in Afghanistan te steunen;
- k) rekening te houden met de belangrijke rol die Oezbekistan zal spelen bij de komende herziening van de EU-strategie voor Centraal-Azië en daarbij het beginsel van differentiatie toe te passen;
- l) de terechte redenen van Oezbekistan tot bezorgdheid omtrent de veiligheid van het land te onderkennen en de samenwerking te intensiveren ter ondersteuning van crisisbeheer, conflictpreventie, geïntegreerd grensbeheer en inspanningen ter bestrijding van gewelddadige radicalisering, terrorisme, georganiseerde misdaad en illegale handel in drugs, en daarbij de rechtsstaat, met inbegrip van de mensenrechten, te eerbiedigen;
- m) zorg te dragen voor doeltreffende samenwerking in de strijd tegen corruptie, witwaspraktijken en belastingontduiking;
- n) de steunverlening aan Oezbekistan uit de externe financieringsinstrumenten van de EU, alsook uit de leningen van de EIB en de EBWO, te koppelen aan de vooruitgang met betrekking tot de hervormingen;
- o) de tenuitvoerlegging van de belangrijkste internationale verdragen, die nodig is om voor een SAP+-status in aanmerking te komen, te ondersteunen;
- p) Oezbekistan te ondersteunen in zijn inspanningen om toe te treden tot de Wereldhandelsorganisatie (WTO), teneinde het land beter in de wereldeconomie te integreren en het ondernemingsklimaat aldaar te verbeteren, om zo meer directe buitenlandse investeringen (DBI's) aan te trekken;
- q) rekening te houden met de ontwikkeling van betrekkingen in het kader van de "Eén

gordel, één route" (OBOR – One Belt, One Road)-strategie van China;

Nieuwe brede overeenkomst

- r) gebruik te maken van de onderhandelingen en de komende ratificatie en tenuitvoerlegging van de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst om de duurzame overgang van Oezbekistan naar een democratisch regime waarin de autoriteiten beter ter verantwoording kunnen worden geroepen, te ondersteunen;
- s) te onderhandelen over een moderne, alomvattende en ambitieuze overeenkomst tussen de EU en Oezbekistan ter vervanging van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst van 1999, om de politieke samenwerking en de handels- en investeringsbetrekkingen te bevorderen, de samenwerking op het gebied van duurzame ontwikkeling, connectiviteit, mensenrechten en beheer te verbeteren, en daarnaast bij te dragen aan de duurzame overgang van Oezbekistan;
- t) nogmaals hun inzet uit te spreken voor de bevordering van democratische normen, beginselen betreffende goed bestuur en de rechtsstaat, alsook voor de eerbiediging van de mensenrechten;
- u) de inspanningen van Oezbekistan om multilaterale en internationale samenwerking tot stand te brengen op het gebied van mondiale en regionale kwesties, zoals internationale veiligheid en de bestrijding van gewelddadig extremisme, georganiseerde misdaad, klimaatverandering en migratie, te ondersteunen;
- v) de bepalingen die verband houden met economische en handelsbetrekkingen te verbeteren door de beginselen van de markteconomie onder de aandacht te brengen, waaronder het beginsel van rechtszekerheid en het beginsel van onafhankelijke, transparante instellingen, teneinde zorg te dragen voor duurzame DBI's en bij te dragen aan de diversificatie van de economie;
- w) bepaalde aspecten van interparlementaire samenwerking binnen een parlementair samenwerkingscomité met meer bevoegdheden op het gebied van democratie, de rechtstaat en de mensenrechten te versterken, waaronder de rechtstreekse verantwoordingsplicht van vertegenwoordigers van de samenwerkingsraad en het parlementair samenwerkingscomité;
- x) zowel tijdens de onderhandelingen als in de tenuitvoerleggingsfase van de overeenkomst de betrokkenheid van alle betrokken actoren, waaronder het maatschappelijk middenveld, te waarborgen;
- y) voorwaarden vast te stellen voor een eventuele opschorting van de samenwerking indien een van de partijen een essentieel onderdeel van de overeenkomst schendt, en ervoor te zorgen dat het Parlement in dergelijke gevallen wordt geraadpleegd;
- z) ervoor te zorgen dat het Parlement nauw betrokken is bij de monitoring van de tenuitvoerlegging van alle onderdelen van de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, eens die in werking treedt, en dat er in dit verband raadplegingen worden gehouden, zodat het Parlement en het maatschappelijk middenveld adequaat door de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) kunnen

worden geïnformeerd over de tenuitvoerlegging van de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst en op passende wijze kunnen reageren;

- aa) ervoor te zorgen dat alle onderhandelingsdocumenten, met inachtneming van de geheimhoudingsregels, worden overgedragen aan het Europees Parlement, zodat het Parlement naar behoren toezicht kan houden op het onderhandelingsproces, alsook te voldoen aan de interinstitutionele verplichtingen die voortvloeien uit artikel 218, lid 10, VWEU, en het Parlement periodiek te ondervragen;
 - ab) pas nadat het Parlement zijn goedkeuring heeft gegeven, voorlopig toepassing te geven aan de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst;
 - ac) een algemene bewustmakingscampagne op te zetten waarin de aandacht wordt gevestigd op de verwachte positieve kanten van samenwerking voor Europese en Oezbeekse burgers;
2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, alsmede aan de president, de regering en het parlement van de Republiek Oezbekistan.